

Historie kominictví

Kominická historie sahá až do doby, kdy tehdejšímu lidstvu počaly vadit požáry vznikající od komínů, ve kterých vyhořely saze. Dříve používané doškové nebo šindelové střechy snadno vzplály, jakmile došlo ke komínovému požáru. Z počátku si lidé vymetali komíny sami, komíny byly čištěny před velkými svátky a hlavně v tak zvaných „sazometných středách“. Tuto práci vykonávali v obecních budovách biřici, v pivovarech pomahači a některé komíny si mohli čistit a vypalovat hospodáři sami.

Postupem času se o tyto práce začali zajímat jednotlivci, kteří se čištění komínů zvláště věnovali a tak vzniklo řemeslo kominické. Řemeslo kominické bylo v začátcích primitivní a velice povrchní. V té době se řemeslníci nazývali mestkomínové.

Odborné mestkominictví u nás začali provozovat Vlaši (Italové). Čeští panovníci a ostatní šlechta si zvali do Čech vlašské stavitele, kteří se zde osidlovali. Za nimi přišli i vlašští mestkomínové, aby svým usídlencům čistili komíny a tak se ujali čištění komínů i u našich občanů. Jedním z prvních známých mestkomínů byl Gabriel Marian, který se v Praze - Hradčanech objevil v roce 1568. Dále jej následovali další mestkomínové jako byli Tomáš della Moniga Bartoloměj a Matěj de Martini. Největších privilegií od císaře Rudolfa II. si získal Matěj de Martini, kterého učinil mistrem u císařského dvora za to, že získával smolné saze pro císařského alchymistu Kellyho rytíře z Imany, který chtěl touto pomocí vyrábět zlato. Když se Kellymu podařil pokus pozlatit kovové předměty, dostal de Martini ještě odměnou povolení také pro své tovaryše nosit zvláštní kominický šat podle návrhu císařského osobního lékaře a právo majetnosti na císařské vinici pod Petřínem. První zprávy o českých mestkomínech jsou z roku 1572 z Pardubic, z roku 1589 ze Stříbra a z roku 1590 z Mladé Boleslavi. Mestkomínové byli placeni formou naturálií a jen málo obcí si vydržovalo za plat svého mestkomína, aby vytíral a před požáry chránil. Na Nový rok chodili s koledou a vinšující všeho dobrého rozdávali lidem novoroční přání tak zvané „škartice“.

První kominický cech byl založen v roce 1626 v Třeboni, v roce 1748 „Pražský kominický cech“ s vlastní pečetí Sv. Floriana. V roce 1824 došlo k posílení kominické činnosti a k propůjčování kominických živností.

Ještě do poloviny 19. století člověk o škodlivých účincích oxidu uhelnatého (silně jedovatý plyn, který se uvolňuje při nedokonalém spalování) nic netušil. Kominíci vymetali komíny výhradně z obav před požáry. Kvůli jedinému komínu, v němž vzplály saze, mohlo vyhořet i půl města. Kominík byl proto váženým člověkem.

Ve své podstatě fungovali kominíci po celou dobu s přerušением první a druhé světové války. V době komunistické nadvlády bylo řemeslo degradováno na povolání druhořadé, i když se kominická praxe vykonávala, což určovala vyhláška ministerstva stavebního průmyslu č. 709 ze dne 28. 12. 1950. V roce 1981 začala platit vyhláška č. 111/1981 Sb. Po roce 1989 se opět ustanovil kominický cech a živnostenský úřad počal vydávat v roce 1992 koncesní listiny, začalo opět svítat na lepší časy (viz <http://www.ahakomin.cz/historiekominictvi/>).